

Obsah

Předmluva (Dr. J. Fiala — ÚVTD)	7
Úvod	8
I. Výpočetní technika	9
1. Počítače ZPA 600 a TESLA 200	9
1.1 ZPA 600	9
1.2 ZPA 6000/20 a ZPA 6000/30	11
1.3 TESLA 200	12
II. Programování v jazyku FORTRAN	14
1. Vývojové diagramy	14
2. Stručný úvod do FORTRANU	16
3. Jednoduché příklady k pochopení struktury jazyka	36
3.1 Tabelaovaná funkce	36
3.2 Třetí odmocnina iterací metodou	38
3.3 Výpočet faktoriálu čísla	40
3.4 Výpočet základu přirozeného logaritmu	42
3.5 Výpočet exponenciální funkce	44
3.6 Řešení kvadratické rovnice	45
3.7 Nalezení tří maximálních čísel	50
3.8 Setřídění řady čísel 1	53
3.9 Setřídění řady čísel 2	57
3.10 Tabulka převodu 8—10	58
3.11 Graficky výstup funkce	62
III. Matematické metody a jejich aplikace	65
1. Výpočet hodnot funkcí	65
1.1 Hornerovo schéma	65
1.2 Derivace polynomu	68
1.3 Dělení polynomu polynomem	71
2. Algebraické a transcendentní rovnice	75
2.1 Metoda iterace	75
2.2 Metoda půlení intervalu	78
2.3 Metoda sečen	80
2.4 Metoda Newtonova	83
2.4.1 Výpočet druhé odmocniny	87
2.4.2 Výpočet třetí odmocniny	89
2.5 Metoda Birge-Vietova	89
2.6 Metoda She Ngve Linova	94
2.7 Metoda Bairstowova	101
2.8 Konvergence Linovy a Bairstowovy metody	109
3. Interpolace	110
3.1 Lineární interpolace	110
3.2 Metody interpolace	110
3.3 Lagrangeova interpolace	111
3.4 Newtonova interpolace	115
4. Aproximace	121
4.1 Princip metody nejmenších čtverců	121
4.2 Aproximace přímkou	123
4.3 Aproximace polynomem	129
4.4 Aproximace pomocí ortogonálních funkcí	137
4.5 Harmonická analýza	137
4.5.1 Metoda harmonické analýzy na množině $2N + 1$ bodů	137

4.6 Čebyševovy polynomy	145
4.7 Nelineární aproximace metodou nejmenších čtverců	151
4.8 Vyrovnávání funkcí	156
5. Maticový počet	160
5.1 Základní pojmy	160
5.2 Sčítání a odčítání matic	160
5.3 Násobení matice číslem	162
5.4 Transponovaná matice	164
5.5 Součin matic	166
5.6 Výpočet determinantu	168
5.7 Inverze matice	173
5.7.1 Inverze matice pomocí determinantů	173
5.7.2 Eliminační metoda inverze matice	173
5.8 Norma matice	180
5.9 Zpřesnění prvků inverzní matice	182
6. Řešení soustav lineárních rovnic	186
6.1 Řešení soustav lineárních rovnic pomocí inverze matice	186
6.2 Cramerovo pravidlo	192
6.3 Eliminační metoda Gaussova	196
6.4 Elementární matice rotací	202
6.5 Iterační metody – Jacobiho metoda	206
6.6 Gauss-Seidelova metoda	211
6.7 Konvergence iteračních metod	215
7. Numerická integrace funkcí	216
7.1 Obdélníková metoda numerické integrace	217
7.2 Lichoběžníková metoda	219
7.3 Simpsonova metoda	221
7.4 Simpsonova modifikovaná metoda integrace	223
7.5 Gaussova metoda integrace	227
7.6 Derivace	232
7.7 Parciální derivace	236
7.8 Výpočet konvolutorního integrálu	240
8. Numerické řešení obyčejných diferenciálních rovnic s počáteční podmínkou	243
8.1 Eulerova metoda	243
8.2 Modifikovaná Eulerova metoda	244
8.3 Metoda Runge-Kutta	246
8.4 Metoda Adamsova	249
8.4.1 Extrapoláční metoda	250
8.4.2 Interpoláční metoda	254
8.5 Soustavy obyčejných diferenciálních rovnic	259
8.5.1 Diferenciální rovnice vyššího řádu	259
8.5.2 Řešení soustavy obyčejných diferenciálních rovnic metodou Runge-Kutta	259
IV. Statistika	270
1.1 Korelace	270
1.2 Výpočet korelačních funkcí	274
1.3 Odhad spektrální hustoty náhodného procesu	275
V. Ekonomické aplikace	291
1. Výčetka platidel	291
2. Nárok na dovolenou	296
3. Minimální průběžná doba	299
4. Hodnota výroby	303
5. Evidence zásob na MGP	307
VI. Operační výzkum	320
1. Dopravní problém	321
2. Metoda CPM	326
3. Simplexová metoda	331
3.1 Základní pojmy z lineární algebry	331
3.2 Popis úloh lineárního programování	332
3.3 Úvodní popis simplexové metody	333
3.4 Technika přídatných proměnných	334

3.5	Algoritmus simplexové metody	335
3.6	Technika přidatných a pomocných proměnných	336
3.7	Technika pomocných proměnných	338
3.8	Kritérium optimálnosti	338
3.9	Jednoduchá omezení proměnných	339
3.10	Simplexová modifikovaná metoda	339
3.11	Popis programu	341
VII.	Technická aplikace	380
1.	Klikový mechanismus	380
2.	Zpětná Z-transformace	383
3.	Výpočet dýzy	386
4.	Převod přechodové charakteristiky na frekvenční	394
5.	Výpočet reálné a imaginární složky frekvenční charakteristiky z frekvenčního přenosu	398
6.	Převod frekvenční charakteristiky na přechodovou	403
VIII.	Operační systémy	407
1.	Základní operační systém ZPA 600	408
1.1	Monitor ZOS	408
1.2	ZPA — FORTRAN	410
1.3	Minimální sestava ZPA 600	411
2.	Operační systém TESLA 200	412
2.1	Monitorové příkazy pro TESLA-FORTRAN	412
2.2	TESLA-FORTRAN	412
2.3	Minimální sestava pro TESLA-FORTRAN	414
3.	Operační systém pro počítač MINSK-22	415
3.1	Monitorové příkazy pro FEL-FOTRAN	415
3.2	FEL-FORTRAN	416
3.3	Minimální sestava počítače	418
IX.	Pojednání o chybách při numerických výpočtech	419
X.	Přílohy:	
A	— generované funkce	428
B	— základní funkce	430
C	— tabulka mocnin 2^n a 2^{-n}	431
XI.	Literatura	432